

Diagnoza Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Mistrzostwa Sportowego im. Jana I. Sztaudyngera w Szklarskiej Porębie

I. Liczba uczniów

W Zespole Szkół w Szklarskiej Porębie działają następujące szkoły: o Liceum Ogólnokształcące od 1992 roku oraz Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego od 1997 roku, wygaszane Gimnazjum od 1999 roku oraz Gimnazjum Mistrzostwa Sportowego od roku 2005 i Szkoła Podstawowa nr 2 z oddziałami mistrzostwa sportowego od 2017, w sumie 13 oddziałów klasowych. W bieżącym roku szkolnym w ZSO i MS uczyło się 225 uczniów (stan na 31.03.2018 r.), z tego w klasach ogólnych – 120 uczniów , w klasach sportowych -105 uczniów. Od dłuższego czasu można zaobserwować wzrost liczebności klas sportowych, zwłaszcza w Liceum, co świadczy o rosnącym zainteresowaniu tego typu szkołą wśród młodzieży i ich rodziców oraz chęcią łączenia nauki z rozwijaniem uzdolnień w wybranych dziedzinach sportu oferowanych przez naszą szkołę.

Obecnie oferujemy szkolenia w kierunku: biathlonu, biegów narciarskich, narciarstwa zjazdowego badmintonu i lekkoatletyki.

Szklarska Poręba i okolice mają bardzo dobre warunki naturalne i infrastrukturę do uprawiania sportu. Przyciąga to uczniów z całej Polski a nawet z zagranicy.

Liczebność ZSO i MS w ostatnich 3 latach prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 1: Liczba uczniów ZSO i MS w latach 2015-2018

Szkoła	2015/2016	2016/2017	2017/2018
SP nr 2- klasy ogólne	-	-	16
SP nr 2 – klasy MS	-	-	16
Gimnazjum	105	99	67
Gimnazjum MS	38	46	45
Liceum	32	46	38
Liceum MS	43	43	43

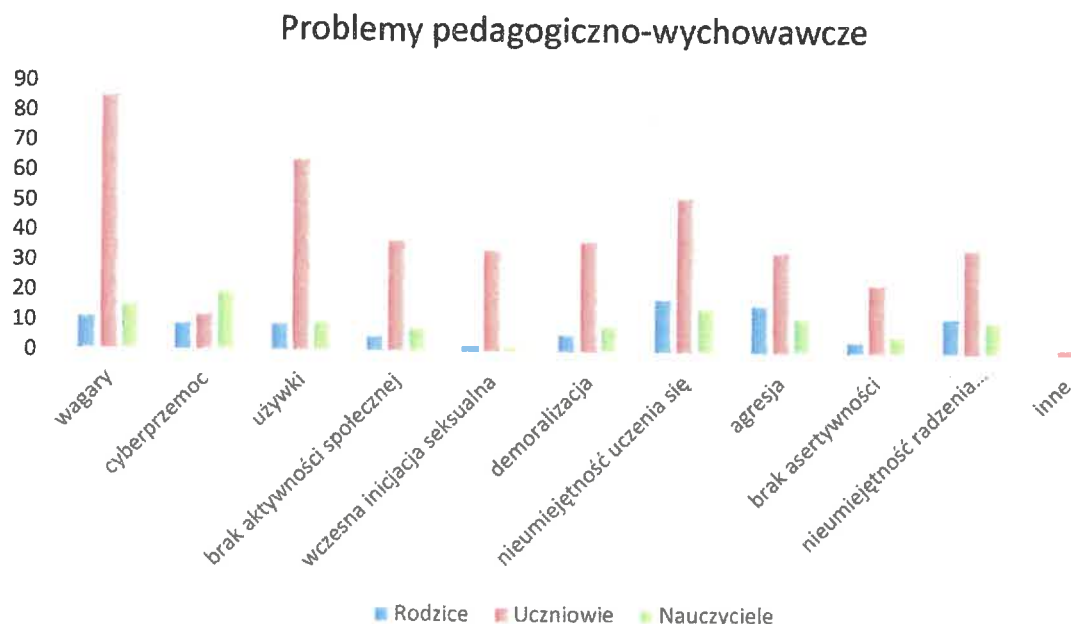
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO na dzień 31 września 2018

II. Prezentacja problemów

1.Problemy pedagogiczno-wychowawcze

Podstawowymi obszarami działania szkoły są : nauczanie i wychowywanie. Na przestrzeni trzech ostatnich lat, będących przedmiotem niniejszej analizy, możemy zaobserwować wzrost ilościowy i jakościowy problemów szkolnych w w/w obszarach. Na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w ZSO i MS w dniach 23.06.2018-25.03.2018 wśród 37 rodziców ,144 uczniów i 38 nauczycieli podjęto próbę określenia głównych problemów wychowawczo- pedagogicznych w naszej szkole w bieżącym roku szkolnym oraz skalę tego zjawiska w opinii ankietowanych.

Wyniki ankiet prezentuje poniższa tabela:

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego w dniach 23-25.06.2018 r w ZSO i MS

Z badania wynika, że rodzice za najważniejsze problemy uznali : nieumiejętność uczenia się, agresję i nieradzenie sobie z presją i stresem. Według uczniów najpoważniejszymi problemami są: wagary, używki i nieumiejętność uczenia się, dla nauczycieli natomiast cyberprzemoc, wagary i używki.

Analiza zjawiska używania substancji psychoaktywnych przez młodzież ZSO i MS w oparciu o raporty opracowane przez Poradnię Profilaktyki , Leczenia i terapii Uzależnień w Jeleniej Górze oraz Firmę Terapii i Profilaktyki Warsztaty- Aleksander Matusiak z Kamiennej Góry, którzy na zlecenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie przeprowadzają w szkole warsztaty profilaktyczne z tego zakresu pokazuje, że uczniowie naszej szkoły we wszystkich kategoriach wiekowych wykazują wzrost kontaktów z substancjami uzależniającymi. Szczególnie widoczne jest to zjawisko w klasach licealnych. Wprawdzie skala kontaktu z używkami w ZSO i MS jest znacznie mniejsza niż wyniki ogólnopolskie, ale wnioski są niepokojące i wymagają zdecydowanych działań, nie tylko profilaktycznych.

Wyniki badań :

Tabela nr 2: Wyniki badań zainteresowania młodzieży alkoholem

Rodzaj Używki	Gimnazjum		Liceum	
	Polska	ZSO i MS	Polska	ZSO i MS
Kontakt alkoholem chłopcy	89%	39 %	96%	55%
Kontakt alkoholem dziewczęta	86%	50%	94%	62%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Monitorowanie i kontrola młodzieży ZSO i MS w kierunku zainteresowania używkami”, 2013 r.

Z tego badania wynikało również, że 16% chłopców i 29 % dziewcząt z gimnazjum i 34 % chłopców i 38 % dziewcząt z klas ponadgimnazjalnych używało i alkoholu i narkotyków. Najwięcej uczniów eksperymentowało z narkotykami miękkimi, zdecydowana większość używała ich nie częściej niż raz w miesiącu.

Wyniki badań z 2016 roku:

Tabela nr 3: Wyniki badań –kontakt z używkami

Rodzaj Używki	2016	
	Gimnazjum	Liceum
Kontakt z tytoniem	37%	76%
Kontakt z alkoholem-piwo	51%	94%
Kontakt z alkoholem-wino	29%	72%
Kontakt z alkoholem-wódka	21%	75%
Kontakt z narkotykami marihuana	19%	42%
Kontakt z narkotykami-grzyby halucynogenne	0%	1%
Kontakt z narkotykami- leki	10%	11%
Kontakt z narkotykami -amfetamina	0%	3%

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z realizacji autorskiego programu pn. Chęć zdrowo i bezpiecznie żyć” A. K. Matusiaka

4 % ankietowanych gimnazjalistów i 8 % ankietowanych licealistów uważało się za osoby uzależnione od narkotyków.

Istotną informacją, zwłaszcza w aspekcie działań zaradczych wobec opisywanych zjawisk są informacje na temat miejsc zdobywania i kontaktu z używkami. Według ankietowanych zarówno w klasach młodszych jak i starszych najłatwiej zdobyć narkotyki na ulicy (45 % gimnazjalistów i 55 % licealistów). Najczęściej kontakt z narkotykami deklaruje młodzież na prywatkach i dyskotekach(44 % w obydwu grupach wiekowych).

W bieżącym roku szkolnym w miesiącu kwietniu i maju również przeprowadzono w ramach warsztatów profilaktycznych takie badania wśród uczniów naszej szkoły, wyniki badań będą dopiero udostępnione pod koniec czerwca br.

Skalę problemów wychowawczo-pedagogicznych w szkole obrazuje również zjawisko zwiększającej się liczby skierowań do PPP, co pokazuje poniższa tabela:

Tabela nr 4: Skierowania do PPP w latach 2015-2018

Powód	Liczba skierowań		
	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Zaburzenia emocjonalne	2	3	8
Nauczanie indywidualne	5	4	6
Agresja w stosunku do nauczyciela	1	2	7
Cyberprzemoc (interwencje policji)	0	3	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu skierowań pedagoga szkolnego

2. Praca z uczniami o szczególnych potrzebach edukacyjnych

2.1 Zajęcia dodatkowe

Każda szkoła stawia sobie za cel uzyskiwanie jak najlepszych wyników w nauce, sporcie, aktywności społecznej. W Zespole Szkół staramy się w jak najlepszy sposób dopasować organizację i formy pracy nauczycieli i innych pracowników szkoły do potrzeb kolejnych roczników uczniów, jak również do wymogów stawianych przed młodzieżą, rodzicami, nauczycielami przez współczesny rynek pracy, otaczającą nas rzeczywistość.

Wychodząc naprzeciw tym wyzwaniom dostrzegamy potrzebę dodatkowego wsparcia młodzieży w uczeniu się i doskonaleniu wiadomości i umiejętności z różnych przedmiotów a także w rozwijaniu ich zainteresowań, aktywnego i efektywnego spędzania czasu wolnego. Z rozmów z nauczycielami, uczniami, rodzicami wynika, że istnieje zapotrzebowanie na dodatkowe formy zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, stosowanie innowacyjnych metod pracy dostosowanych do potrzeb uczniów (wyrównujących braki lub rozwijających umiejętności). W ankiecie przeprowadzonej w maju br. pytaliśmy również rodziców, uczniów i nauczycieli o propozycję zajęć pozalekcyjnych czy pozaszkolnych wzbogacających ofertę szkoły, odpowiadających potrzebom społeczności szkolnej.

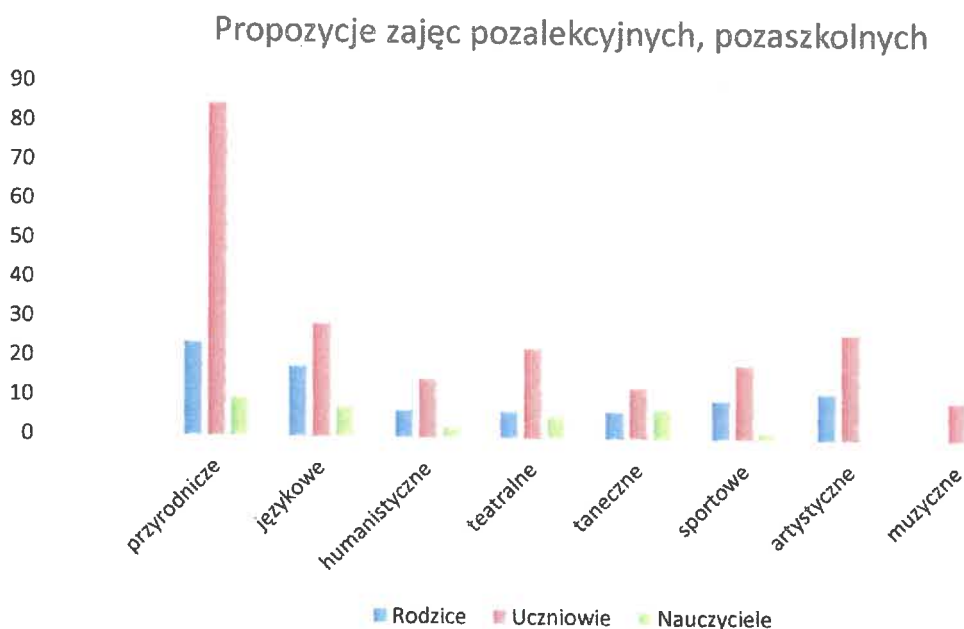
Rodzice najczęściej wskazywali na dodatkowe zajęcia przedmiotowe z matematyki, języków obcych, przedmiotów przyrodniczych. W kategorii innych pozwalających ciekawie spędzić czas na: taneczne, teatralne, sportowe.

Nauczyciele wskazywali również na warsztaty z przedmiotów ścisłych i językowe. Uczniowie najchętniej uczestniczyliby w warsztatach matematycznych, językowych, chemiczno-fizycznych, w kategorii dodatkowych pozwalających ciekawie spędzać czas wolny: teatralnych, tanecznych, sportowych, muzycznych.

Zarówno rodzice jak i uczniowie dostrzegali w zajęciach dodatkowych formę działań ograniczających negatywne zachowania młodzieży, problemy wychowawcze.

Wyniki ankiety prezentuje poniższa tabela:

Wykres nr 2: Propozycje zajęć pozalekcyjnych, pozaszkolnych

2.2 Wsparcie dla uczniów zdolnych

Wspieranie finansowe uczniów zdolnych poprzez system stypendialny, jest ważnym elementem motywacji młodzieży do pracy nad poszerzaniem swojej wiedzy, rozwijaniem swoich umiejętności, zwiększa ich szanse na dostęp do edukacji na kolejnych etapach. Szczególnie młodzież z mniejszych miejscowości, takich jak Szklarska Poręba, ma ograniczony dostęp do nowoczesnych centrów-instytucji naukowych, kulturalnych. Są to nie tylko bariery geograficzne ale w dużej mierze również finansowe. Szkolny system stypendialny pozwala jedynie jednorazowo, w minimalnej kwocie wyróżnić osoby osiągające wysokie wyniki w nauce. Nie jest on wystarczający na inwestowanie w swój rozwój w dłuższym czasie.

Doświadczenia z realizacji Programu Stypendialnego realizowanego w roku szkolnym 2016/2017 w ramach projektu „Warto iść dalej” współfinansowanego ze środków unijnych w ramach RPO WD 2014-2020 pokazało spore zainteresowanie młodzieży taką formą wsparcia, jednocześnie przyniosło oczekiwane efekty w postaci lepszych wyników. W ankiecie przeprowadzonej w dniach 23-25.05.2018 r. 72,9 % rodziców, 75% uczniów oraz 94,7% nauczycieli uznało program stypendialny, w którym młodzież rozwija swoje zainteresowania i zwiększa swoją wiedzę i umiejętności poprzez realizację projektu edukacyjnego za atrakcyjną formę wsparcia i chciałoby wziąć w nim udział.

Projekt dotyczył wówczas tylko uczniów Szkół Mistrzostwa Sportowego. Znacznie więcej jest uczniów zdolnych w klasach ogólnych ZSO i MS.

Pokazuje to poniższa tabela:

Tabela nr 5: Liczba przyznanych stypendiów dyrektora szkoły w latach 2015-2017

Rok	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum	Gimnazjum MS	Liceum	Liceum MS
2017/18 I semestr	4	9	3	13	3
2016/2017	-	14	8	9	6
2015/2016	-	7	2	7	2

2.3 Doskonalenie i rozwijanie umiejętności pracy nauczycieli z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Praca z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych: mających trudności w nauce, zdolnych, trudnych wychowawczo, z dysfunkcjami wymaga od nauczycieli stałego doskonalenia, podnoszenia swoich kwalifikacji. Jest to również związane z stosowaniem nowoczesnych metod pracy z wykorzystaniem multimediów, TIK. Nauczyciele są świadomi konieczności doszkalania się z tych dziedzin i zgłaszają chęć udziału w warsztatach doskonalących. Problemem jest jednak dostęp do ciekawej oferty na rynku, jej cena. Doświadczenia z realizacji projektu pt. „Warto iść dalej”, w ramach którego były organizowane dodatkowe warsztaty doskonalące dla nauczycieli przedmiotów przyrodniczych pokazują, że organizowanie takich szkoleń na miejscu, w szkole jest potrzebne i przynosi oczekiwane rezultaty. Nauczyciele mogą w nich uczestniczyć w dogodnym dla siebie czasie, w małych grupach, program szkolenia dopasowany jest do indywidualnych potrzeb.

3. Modernizacja bazy szkolnej

Ze względu na niewystarczające środki finansowe szkoła nie dysponuje odpowiednim zapleczem technicznym, lokalowym, sprzętowym by móc realizować innowacyjne, atrakcyjne dla młodzieży, spełniające oczekiwania i przynoszące rezultaty działania w wymienionych wcześniej obszarach.

Udało się zmodernizować pracownie matematyczno-przyrodnicze w ramach realizowanego w roku szkolnym projektu „Warto iść dalej”, jest to jednak kilka pracowni, które są użytkowane głównie przez nauczycieli tych przedmiotów, dostęp innych nauczycieli do tych pracowni jest utrudniony, ze względu choćby na liczbę godzin przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Brakuje w szkole nowoczesnych pracowni językowych, spełniających oczekiwania zarówno młodzieży jak i nauczycieli. Pracowni, które pozwoliłyby na realizację zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

Obecne dwie pracownie językowe były wyposażane w biurka ze słuchawkami, radiomagnetofony w latach 2006-2007¹, są przestarzałe, nie dają możliwości pracy z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, szczególnie cyfrowych. W szkole brakuje nowoczesnego gabinetu do prowadzenia indywidualnych zajęć terapeutycznych, brakuje także nowoczesnych pomocy do pracy z uczniami na zajęciach terapeutyczno-psychologicznych²

Biorąc pod uwagę skalę problemów wychowawczych, pedagogicznych, dydaktycznych istnieje także potrzeba wzmocnienia oddziaływań szkoły w tym aspekcie o dostęp do nowoczesnego sprzętu, np. pracownia biofeedback. Jest to coraz popularniejsza metoda terapii, która uczy świadomej kontroli i regulacji zmiennych fizycznych i emocjonalnych po to, by poprawiać sobie zdrowie, zarówno fizyczne, jak i psychiczne. Terapia EEG Biofeedback wpływa pozytywnie na:

- -procesy poznawcze (minimalizuje dysfunkcje poznawcze) oraz procesy regulacyjne organizmu
- -funkcjonowanie w warunkach stresu – zwiększa odporność psychiczną, redukując negatywny wpływ czynników stresogennych co sprzyja efektywnemu działaniu w życiu codziennym
- -sprawność intelektualną- wzrost efektywności w pracy, zwiększenie zdolności zapamiętywania i koncentracji
- -reguluje funkcjonowanie emocjonalne- wycisza nadmierne emocje
- -pozwala radzić sobie z trudnymi sytuacjami
- -likwiduje stany lękowe
- -normuje fazy snu³

4. Proponowane działania

Biorąc pod uwagę powyższe analizy i dane, nasze działania powinny zmierzać do rozwiązania zaprezentowanych problemów poprzez:

- organizację dodatkowych zajęć pozalekcyjnych lub pozaszkolnych mających na celu rozwijanie kompetencji kluczowych, takich jak umiejętności matematyczno-przyrodnicze, językowe, posługiwanie się technologią cyfrową, kompetencje społeczno-emocjonalne,
- zajęcia rozwijające umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy, rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, kształtujące postawy kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej,
- warsztaty profilaktyczne, terapeutyczne dla uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi,

¹ Zestawienie sprzętu w księgach, Program Inwentarz Optivum, stan na 8.06.2018 r.

² Zestawienie sprzętu w księgach, Program Inwentarz Optivum, stan na 8.06.2018 r.

³ <http://www.centrum-terapii.pl/terapia-biofeedback-warszawa/>

- warsztaty doskonalące, szkolenia podnoszące kwalifikacje nauczycieli i pracowników pedagogicznych pod kątem kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy uczniów szczególnie w obszarze kompetencji językowych, cyfrowych, społeczno-emocjonalnych, psychologiczno-terapeutycznych,
- doposażenie pracowni w nowoczesne pomoce dydaktyczne, sprzęt multimedialny i urządzenia cyfrowe, co przekłada się na stosowanie przez prowadzących zajęcia nauczycieli nowoczesnych metod pracy,
- doposażenie szkoły w pomoce i specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych, prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- opracowanie i realizacja programu wspierania uzdolnień i objęcia opieką mentora osób szczególnie uzdolnionych, szczególnie w przedmiotach ścisłych (matematyczno-przyrodniczych),językowo, informatyce, przedsiębiorczości,

Przez cały czas w szkole prowadzone są działania zmierzające do niwelowania problemów oraz zaspakajania potrzeb edukacyjnych tej grupy odbiorców. Nie mniej skromne możliwości finansowe oraz coraz to wyższe wymagania jakie stawia przed młodzieżą dorosłe życie nie pozwalają na ich rozwiązanie na zadowalającym poziomie.

Opracowała: Krystyna Makles

Zatwierdził :

DYREKTOR SZKOŁY

mgr Beata Szehidewicz

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
I MISTRZOSTWA SPORTOWEGO
im. J. I. Sztudyngera
58-580 Szklarska Poręba, ul. Obronców Pokoju 17
tel. 75-717-22-06, 75-717-30-55
NIP 611 17-51-669 Regon 230531587